

Výroční zpráva ČAD za rok 2008

Aktivita České asociace dule (ČAD) v roce 2008 byly zaměřeny zejména na zkvalitnění vzdělávání dule, a to jak výraznými změnami v osnovách kurzu, tak v graduacích. I letos jsme se snažily o šíření informací, týkajících se profese dule, náplně její práce, hranic, ale i přínosu dule pro ženu během těhotenství, šestinedělí a porodu.

Měly jsme na zřeteli zlepšování podmínek v oblasti těhotenství, porodu samotného i šestinedělí a kojení. A to jak samotným provázením žen v průběhu jejich těhotenství, porodu a šestinedělí, tak šířením informací vycházející z výzkumů a doporučení WHO. Kromě toho jsme se také připojili ke Světovému týdnu respektu k porodu, k iniciativě Normální porod, ke Světovému týdnu kojení a podporujeme také Mezinárodní iniciativu porodních služeb pro matku a dítě.

V roce 2008 60 dule ČAD pracovalo s 1245 ženami. Jen v těhotenství a v šestinedělí dule doprovázely 953 klientek, plný doprovod (v těhotenství, při porodu a v šestinedělí) poskytly 282 klientkám. Byly přítomny u 265 vaginálních porodů a u 27 císařských řezů.

Na počátku roku pracoval výkonný výbor ve složení Bc. Klára Borůvková, Květa Cermanová a Petra Malá, na základě hlasování na VH bylo rozhodnuto, že výbor bude rozšířen na pět členů – ke stávajícímu výboru se na základě hlasování připojily Bc. Lucie Kašová a Mgr. Kateřina Skočdoplová.

V průběhu roku proběhly tři celoodpolední setkání výboru, kromě toho v průběhu roku probíhá velmi intenzivní komunikace pomocí e-mailu a telefonu.

Na valné hromadě byla představena struktura, na základě které je rozdělena práce ve výboru i mimo něj, ve spolupráci s výborem pracují další členky ČAD:

Rozdělení práce ve výboru:

- Klára Borůvková – oblast vzdělávání, akreditace, statutární zástupce (pracuje také jako manažer pro oblast vzdělávání ČAD)
- Lucie Kašová – oblast ekonomická, fundraising, statutární zástupce (pracuje také jako ekonomický manažer ČAD)
- Kateřina Skočdoplová – statutární zástupce, komunikátor (správa e-mailu ČAD, správa databáze ČAD, výběr členských příspěvků, výroba dulek kartiček, statistika)
- Květa Cermanová – oblast práce konzultantek
- Petra Malá – prezentace a propagace dule, příprava podkladů pro prezentaci dule, komunikace se spřízněnými organizacemi, letáky a jejich distribuce (pracuje také jako tisková mluvčí - PR)

Rozdělení práce mimo výbor:

- Míla Kramná – STRP
- Olga Krajíčková – revizor, správa archivu
- Jana Hoňková - webmaster
- Olga Krajíčková, Monika Morsteinová, Ivana Weissová – pracovní tým profesionalizaci duly

Etická komise pracovala v roce 2008 v tomto složení:

- Květa Cermanová (konzultantka)
- Klára Borůvková (konzultantka)
- Petra Malá (konzultantka)
- Lucie Kašová (členka výboru ČAD)

Podrobný rozpis aktivit ČAD 2008

- V průběhu ledna 2008 byl odeslán informační dopis o profesi duly (včetně Etického kodexu ČAD) všem porodnicím v ČR (byl adresován vždy vrchní sestře a primáři)
- 27.1. proběhlo výběrové řízení do 8. kurzu pro duly, který byl v dubnu 2008 zahájen.
- V březnu 2008 byl ukončen již 7. kurz pro duly
- V průběhu roku 2008 bylo vyhlášeno několik termínů pro graduace, a to v nové i staré podobě – certifikovanou dulou ČAD se stalo 9 dul.
- 8. března se uskutečnila valná hromada ČAD.
- Dne 22.10.2008 byl za ČAD na MPSV ČR podán grant - Název globálního grantu: Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života. Celkem bylo na tuto výzvu podáno 35398 projektu, 13599 bylo předáno k vyhodnocení řídicím orgánům, mezi nimi i náš projekt Dula - vaše nová profese.
- V průběhu roku byly uspořádány semináře, které umožňují dulám další vzdělávání v rámci asociace.
  - 9.3. seminář „Práce s energií“ s lektory Jiřím Oujezdským a Petrou Steinerovou.
  - v květnu byl nabídnut seminář Květou Cermanovou v Táboře na téma „doprovázení“ s odbornou lektorkou Zdenou Pincovou s plánovaným nedělním „dulím sdílením“. Pro nezáměr byl bohužel zrušen.
  - Jana Čurdová uspořádala v Ostravě víkendový seminář na téma cvičení s těhotnými ženami.
  - pro 7. kurz byl v rámci jejich supervidované praxe proběhl seminář s PA Zuzanou Štomerovou.
- Supervize organizované ČAD probíhají na různých úrovních, organizačních, odborných i kazuistických – supervize konzultantek, supervize kurzu (garanta, manažera vzdělávání, týmu), otevřené kazuistické supervize pro duly a uzavřené supervize a intervize v rámci supervidované praxe pro jednotlivé kurzy (od kurzu 2007).
- I nadále se snažíme mapovat situaci pro uznání profese duly, probíhala informační jednání se státními úřady, zatím hledáme vhodný způsob akreditace kurzu pro duly.
- Probíhá aktivní spolupráce s asociací Slovenské duly, kde učí také někteří naši lektoři (Klára Borůvková, Marie Vnoučková), Klára Borůvková byla přizvána do akreditační komise při slovenských graduacích, spolupracujeme také při výměně zkušeností.

- V roce 2008 jsme zahájili užší spolupráci s Laktační ligou a snažíme se zorganizovat kurz laktačního poradenství pro duly. Jednání v tomto směru nejsou dosud uzavřena, ale akce byla předběžně MUDr. Mydlilovou přislíbena a potvrzena.
- Pro rok 2009 jsou připraveny semináře Aspekty práce s traumatem v profesi duly (lektoři PhDr. Yvonna Lucká, PhDr. Luboš Kobrle) a na září 2009 Aromaterapie v práci duly (lektor Broňa Hradecká).

Podrobný rozpis aktivit ČAD pro veřejnost

- Opět, již po čtvrté jsme se připojily ke Světovému týdnu respektu k porodu, který se konal od 12. do 18. května 2008. Tato mezinárodní aktivita upozorňuje na celospolečenský dosah přivádění dětí na svět a napomáhá prosazování nejnovějších výsledků vědeckých výzkumů do porodnické praxe. Duly pořádaly ve svých městech besedy, které se týkaly dané problematiky (neoddělování matky od dítěte, porod jako přirozený proces, duly apod.). Celkem proběhlo 18 besed ve 14 městech. V Praze duly (10 dul ČAD) spolupracovaly s HAM přímo na výstavě, kde se zapojily do programu zejména provázením škol po výstavě a přípravou programu pro žáky a studenty (komentář k výstavě, pracovní listy, diskuze k tématu „neoddělování matky od dítěte“). Přímou v místě konání měla Mgr. Vlasta Jirásková přednášku o dulačích.
- Spolu s HAMem, Aperiem, Unipou, A-Centrem jsme se připojily k petici za zlepšení služeb v Českém porodnictví a za péči přátelskou a bezpečnou pro matku a dítě – „Normální porod“ (viz. www.normalniporod.cz). 8. října 2008 proběhlo protestně informativní shromáždění před Ministerstvem zdravotnictví. ČAD zde byla reprezentována Petrou Malou, která se aktivně připojila do přípravy a na samotné akci distribuovala letáky a informovala veřejnost o důvodech petice a normálním porodu.
- ČAD podporuje Mezinárodní iniciativu porodních služeb pro matku a dítě (International MotherBaby Childbirth Initiative, IMBCI), kterou začátkem března 2008 vyhlásila IMBCO (International Mother Baby Childbirth Organization) – nezisková, nevládní organizace, jejímž cílem je prosazovat porodní péči příznivou pro matku a dítě 10 bodů Iniciativy vychází z výsledků nejnovějších lékařských výzkumů a navazuje na Iniciativu matce přátelské porodní péče.
- 30. října 2008 na programu Prima v pořadu Sama doma byl rozhovor s Petrou Malou za ČAD, v rámci rozhovoru byla ČAD představena a byli podány základní informace o dulačích.
- ČAD po celý rok zůstávala v kontaktu s ČŽL jejíž je členem, účastnila se schůzí a sledovala aktivity ČŽL týkající se reprodukčních práv žen a souvisejících témat. (Petra Malá)
- Po Praze byly distribuovány letáky ČAD - A-centrum, Aperio, MC Nová trojka, MC Paleček, čajovna U Džoudyho.
- Mgr. Kateřina Skočdopolová měla na konferenci Porodních asistentek, konané v říjnu 2008 v Jablonci nad Nisou, krátkou přednášku o tom, kdo je dula. Předala zde také informační materiály.

- Květa Cermanová uveřejnila na www.rodina.cz informativní článek o dulách – „Mýty o dulách“.
- Spolupráce s redaktory časopisů a portálů – články „Být dulo je poslání“ a „Neselhala jsem u porodu, důležitý krok pro maminku“ na www.babyweb.cz (Bc.Klára Borůvková)

FINANCE

Příjmy: 180877,-Kč

Výdaje: 259487,-Kč

Celkové vyúčtování s analytickou evidencí bude předána výkonnému výboru ČAD.

VZDĚLÁVÁNÍ

- Odborným garantem pro oblast vzdělávání ČAD byla i v roce 2008 PhDr. Barbora Janečková, PhD., supervizorem kurzu je PhDr. Yvonna Lucká. Manažerem pro oblast vzdělávání byla Bc.Klára Borůvková.
- Koncepce kurzu, která byla částečně změněna již v roce 2007, byla v roce 2008 dále rozpracována a upravena tak, že vznikla ucelená koncepce vzdělávání dul. Tento vzdělávací program vytvořily společnými silami Bc. Klára Borůvková a PhDr. Bára Janečková, PhD., ve spolupráci za supervizorem vzdělávání a s pomocí dalších členů týmu. Byla výrazně změněna jak metodika kurzu samotného (viz níže), tak metodika práce konzultantek, podoba graduace a dalšího vzdělávání.
- Ještě v průběhu roku 2008 mohly duly volit i starší způsob graduace, od roku 2009 lze graduovat jen za nových podmínek. O nových podmínkách byly duly informovány v průběhu roku, podrobnosti jsou stále uvedeny na interních webových stránkách.
- Konzultantkami jsou v současné době Květa Cermanová, Jana Čurdová, Jitka Čejková, Petra Malá a Klára Borůvková.
- Kurz ČAD je v současné době složen celkem z 11 modulů (vždy 2 dny, jedno 4 denní výjezdní setkání) a 5 supervizních setkání. Prezenční část kurzu je rozdělena na 2 etapy. První je část sebezkušenostní, kterou vedou psychoterapeuté (pracuje se metodami Pesso Boyden System Psychomotor, Biosynthesis a dalšími technikami). Tato část má za úkol pomoci dulám zorientovat se ve své osobní motivaci pro práci duly, najít si přiměřené místo pro tuto profesi ve svém osobním a pracovním životě, porozumět specifičnosti vztahu dula-klient, porozumět vlastním problémům (spojených s tematikou mateřství, těhotenství a porodu) a umět je oddělit od práce s klienty.

Ve druhém roce duly dostávají nástroje pro svou novou profesi, dostávají informace potřebné k tomu, aby se dobře orientovaly na poli porodnictví. Tato výuková část by se dala rozdělit na následující tematické okruhy:

- **PODSTATA PRÁCE DULY** (náplň práce duly, hranice profese, různé aspekty podpory a doprovázení, práce s kontraktem, limity profese, spolupráce s jinými pomáhajícími profesemi)

- KOMUNIKACE (techniky vedení rozhovoru s klientkou, vztah a komunikace s klientkou, komunikace v krizových situacích)
- FYZIOLOGIE (fyziologie těhotenství a porodu, fyzické, citové a sociální změny v těhotenství, hormonální řízení porodu, porodní mechanismus, časně poporodní období, zdravotní péče v těhotenství, při porodu a po porodu, práce s bolestí, pomůcky a polohy pro normální porod, úlevové prostředky a pomůcky, péče o ženu v šestinedělí)
- PSYCHOLOGIE (sebepečce v pomáhající profesi, zvládnání krize, trauma a jeho vliv na průběh těhotenství, porodu a poporodního období, traumatizace v průběhu porodu)
- DÍTĚ (péče o děti v souvislosti s psychomotorickým vývojem, manipulace s novorozencem, vývojové potřeby v prvním roce, podpora a pomoc v počátcích kojení, fyziologie laktace, obvyklé potíže v počátcích kojení a jejich řešení)
- LEGISLATIVA (legislativní kontext práce duly)
- OSOBNÍ ROZVOJ (kontakt s vlastní porodní zkušeností, motivace pro práci duly, praktické workshopy s konzultantkami)

Frekventantky kurzu také dále pracují v samostatných skupinkách - tzv. intervizních skupinách. Jejich organizace je věcí dul samotných, zadání a úkoly dostávají vždy v průběhu kurzu. Duly jsou povinny se setkat alespoň na 3 hod, vždy mezi jednotlivými moduly.

Ve druhém roce také frekventantky kurzu přicházejí do péče konzultantek. Konzultantky jsou zkušené duly, které jsou školeny pro supervizní práci s novými dulaми. Po skončení prezenční části kurzu (2 roky) dostávají frekventantky titul DULA ABSOLVENT. Poté následuje jeden a půl roku dlouhé období supervidované praxe, duly doprovázejí své klientky. Jejich povinností je účast na 5 supervizních setkáních v průběhu tohoto období. První 3 doprovody k porodu jsou duly povinny konzultovat se svými konzultantkami. Pro certifikaci je nutné projít závěrečným pohovorem, kde dula prezentuje své 3 kazuistiky a odpovídá na další dotazy komise (odborná terminologie, řešení jiných kazuistik apod.). Teprve poté, kdy dula složí závěrečnou zkoušku, stává se CERTIFIKOVANOU DULOU ČAD.

Zpracovala:

Mgr. Kateřina Skočdoplová